

ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ
ಅರಳಿ
ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೊರಬಂದ
ಪ್ರತಿಭೆ

ಎ.ಕೆ.ರಾಮಾನುಜನ್

ಚಿತ್ರಗಳು : 'ಮಯೂರ' ಸಂಗ್ರಹ

ಐದಡಿ ಐದೂವರೆ ಅಂಗುಲದ ಎತ್ತರ; ಎತ್ತಿದ ಕೆನ್ನೆಮೂಳೆ; ಹೊಳೆಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳು; ಅಲೆಗೂದಲು; ಮಾತಾಡುವಾಗ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಧ್ವನಿ ಒಡೆದು ಕೀಚಲು ಕೇಳಿದಾಗ ನಲವತ್ತರ ರಾಮಾನುಜನ್ ಹದಿನಾಲ್ಕರ ಹುಡುಗನಾಗುತ್ತಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಇರುವ ಉತ್ಸಾಹವೂ ಅಷ್ಟೆ-ಅವರ ಅರ್ಧ ವಯಸ್ಸಿನ ಯುವಕರಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ತರುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟದ್ದು.

1957-58 ರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವರುಷದವರೆಗೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಆಗ ವಾರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಸಂಜೆ, ಹಲವಾರು ಬೈ-ಟೂ, ಟೂ-ಬೈ-ತ್ರೀ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಾಗುವವರೆಗೂ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರ, ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಆಗ ಅವರು ಬರೋಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕಿದ್ದು ಮೈಸೂರಿಗೆ ರಜಾದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗಿನ ಮಾತು. ಅವರು ಮತ್ತೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು, ಕನ್ನಡವನ್ನೂ ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಅಪಾರವಾದ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನೂ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ತಂದಿದ್ದು, ಹೋಗುವಾಗ ಬಿಟ್ಟುಹೋದದ್ದು, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆರು ಸಾವಿರ ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದ ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಭೇಟಿ ಈಗ-ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ. ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾನೂ ಬರುವ ಕಾರಣವಿದು ಸಂವಾದದ, ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯದ ಯೋಗ ನನಗೆ.

ಕನ್ನಡ ಬರೆಯುವವರಲ್ಲಿ ತೀಕ್ಷ್ಣಮತಿಗಳಾದವರು ಕಡಿಮೆ. ಸಿಕ್ಕ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯೊಳಗೇ ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಪ್ರಖರ ಬುದ್ಧಿಯ ಅನುಭವ ಪಡೆಯದೇ ಬರುವ ಯಾರೂ ಇರಲಾರರು. ಈಚೆಗೆ ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರು ಕುಹಕ ಆಡಿದರು; ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಬುದ್ಧಿಯೆಂದರೆ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಮಾತಿಗೆ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ ಸಾಧ್ಯ: ಯಾಕಾಗಬಾರದು; ಹಾಗಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾವ್ಯ ಬಂದರೆ ಸಾಕು. ಒಂದು ಕಾಲದ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಜನ ಇದರಲ್ಲಿ 'ಬುದ್ಧಿಯ ಅಂಶ ಕಡಿಮೆ' ಎಂದವರು ಈಗ 'ಬುದ್ಧಿಯ ಅಂಶ ವಿಪರೀತವಾಯಿತೇನೋ' ಎಂದಾಗ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಆ ಮಾತು ಕನ್ನಡಿ.

ರಾಮಾನುಜನ್ ಅವರ ಜೀವನದ ವಿಷಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಉತ್ತರ ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟ,